

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HEPETEMA 18, 1919.

Panuitanga kua riro tetahi Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 368 o te Ture Whenua Maori, 1909.

(L.S.) LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

HE PANUITANGA.

NO TEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona toru rau e ono tekau ma waru o taua Ture, ko 1909 (ka huiana i raro nei ko "tauu Ture"), ka ahei te Karauna ki te hoko mai i tetahi whenua Maori i runga i tetahi motini a nga tangata no ratou te whenua e noho huihui ana i paahitia a i whakatuturutia hoki i runga i nga tikanga o Wahi XVIII o taua Ture, a ina whakaactia peratia taua motini e te Poari Hoko Whenua Maori ka tu taua motini hei kanataraka hoko i waenganui i te Karauna me nga tangata katoa no ratou taua whenua, a ka ahei te Kawana-Tianara, i runga i te Panuitanga, i nga wa katoa, i muri iho i te mahinga peratanga o tetahi kanataraka hoko, ki te whakatau ko te whenua i hokona peratia mai kua tau atu ki te Kingi, a hei reira ka tino tau atu ki'a ia, a ka noho hei whenua Karauna.

A notemea i paahitia he motini e tetahi huinga o nga tangata no ratou te whenua a i ata whakatuturutia taua motini e te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Aotea, ara ko te whenua e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei me hoko atu ki te Karauna.

A notemea kua ata whiriwhiria a kua whakaactia taua motini e te Poari Hoko Whenua Maori.

Na reira, i runga i te whakahaeenga me te whakatutu-kitanga o nga mana me nga kaha kua whakawhiwhia ki a

au e tekiona toru rau e ono tekau ma waru o taua Ture, ko ahaau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl of Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tirenii, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua tau ki te Kingi.

KUPU APITI.

WAITUHI-KURATAU Nama 4a Poraka: Tona nui e 4,610 nga eka; Takiwa Ruuri o Puketapu me Maungaku.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl of Liverpool, Mema o te Tino Honore Piriwi Kaunihera o te Kingi, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Knight Grand Cross o te Most Excellent Order o te British Empire, Mema o te Royal Victorian Order, Knight of Justice o te Order of Saint John o Hiruharama, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiona o te Kingi i Niu Tirenii me nga Motu kei raro i te mana o taua Tominiona; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te tekau ma rima o nga ra o Hepetema, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau rau kotaiki tekau ma iwa.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Panuitanga kua riro tetahi Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 368 o te Ture Whenua Maori, 1909.

[L.S.] LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

HE PANUITANGA.

NO TEMEA kua whakaritea *inter alia*, e tekiona toru rau (ka huiana i raro nei ko "taua Ture"), ka ahei te Karauna ki te hoko mai i tetahi whenua Maori i runga i tetabi motini a nga tangata no ratou te whenua e noho huihui ana i paahitia a i whakatuturutia hoki i runga i nga tikanga o Wahi XVIII o taua Ture; a ina whakaaetia peratia taua motini e te Poari Hoko Whenua Maori ka tu taua motini hei kanataraka hoko i waenganui i te Karauna me nga tangata katoa no ratou taua whenua, a ka ahei te Kawana-Tianara i runga i te Panuitanga, i nga wa katoa i muri iho i te mahinga peratanga o tetahi kanataraka hoko, ki te whakatau ko te whenua i hokona peratia mai kua tau atu ki te Kingi, a hei reira ka tino tau atu ki a ia, a ka noho hei whenua Karauna.

A notemea i paahitia he motini e tetabi huinga o nga tangata no ratou te whenua a i ata whakatuturutia taua motini e te Poari Whenua Macri o te Takiwa o Aotea, ara ko te whenua e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei me hoko atu ki te Karauna.

A notemea kua ata whiriwhiria a kua whakaaetia taua motini e te Poari Hoko Whenua Maori.

Na reira, i runga i te whakahaeenga me te whakatutukitanga o nga mana me nga kaha kua whakawhiwhia ki a au e tekiona toru rau e ono tekau ma waru o taua Ture, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei kua tau ki te Kingi.

KUPU APITI.

TAUREWA 4 Rawhiti B Nama 5A Poraka: Tona nui e 5,639 nga eka; Takiwa Ruuri o Tongariro me Waimanu.

Taurewa 4 Rato E Nama 1 Poraka: Tona nui e 3,495 nga eka; Takiwa Ruuri o Tongariro me Waimanu.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Mema o te Tino Honore Piriwi Kaunihera o te Kingi, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Knight Grand Cross o te Most Excellent Order o te British Empire, Mema o te Royal Victorian Order, Knight of Justice o te Order of St. John o Hiruharama, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiona o te Kingi i Niu Tiren me nga Motu kei raro i te mana o taua Tominiona; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o ngara o Hepetema, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma iwa.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Panuitanga Whenua Maori hei Whenua Karauna i raro i Tekiona 14 o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914.

[L.S.] LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

HE PANUITANGA.

NO TEMEA kua whakaritea, *inter alia*, e tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ki te marama kua ata oti te hoko o tetabi whenua Maori e te Karauna i raro i te mana o te Ture Whenua Maori, 1909, ka ahei te Kawana-Tianara ki te whakaputa i tetahi Panuitanga hei whakatau kua riro taua whenua hei whenua Karauna.

A notemea kua ata oti te hoko ki te Karauna i raro i te mana o te Ture Whenua Maori, 1909, o te whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei.

Na reira, i runga i te whakahaeenga me te whakatutukitanga i nga kaha me nga mana kua whakawhiwhia ki a au e tekiona tekau ma wha o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1914, ko ahau, ko Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, tenei ka panui ko te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei kua riro hei whenua Karauna.

KUPU APITI.

WAHI o Tekiona 8, Poraka XII, Takiwa Ruuri o Opunake, Pukekohatu 1B, Karaati 3923, Rahui Whakanchoncho o te Tai Hauauru: Tona nui e 235 nga eka.

He mea tuku i raro i te ringa o His Excellency te Right Honourable Arthur William de Brito Savile, Earl o Liverpool, Mema o te Tino Honore Piriwi Kaunihera o te Kingi, Knight Grand Cross o te Most Distinguished Order o Saint Michael me Saint George, Knight Grand Cross o te Most Excellent Order o te British Empire, Mema o te Royal Victorian Order, Knight of Justice o te Order of St. John o Hiruharama, Kawana-Tianara, Tino Rangatira o te Tominiona o te Kingi i Niu Tiren me nga Motu kei raro i te mana o taua Tominiona; he mea whakaputa i raro i te Hiiri o taua Tominiona, i te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te tekau ma tahi o ngara o Hepetema, te tau o to tatou Ariki kotahi mano e iwa rau kotahi tekau ma iwa.

W. H. HERRIES,
Minita mo nga Mea Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KINGI!

Whakaneke Ara i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te tekau ma rima o nga ra o Hepetema, 1919,

Tu ana i reira:

Ko HIS EXCELLENCY TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA

IRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaina nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaeenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913, (kua whakatikatikaina nei e tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereome Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma waru, i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te rua tekau ma rima o nga ra o Maehe, 1918, a i kahititia nei i te rua tekau ma waru o nga ra o Maehe, 1918, bei arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei engari ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

Te Ingoa o te Poraka	E.	R. P.	Te Nui o nga Eka.	Te Takiwa Ruuri.
Waitekaha 4B	..	37	2 12	Waiapu me Waipiro.
Waitekaba 5B	..	759	1 28	Waipiro.
Tokoroa 1B	..	205	2 31	Waiapu.
Tokoroa 2B	..	124	2 16	Waiapu me Waipiro.
Tokoroa 3B	..	57	3 9	Waiapu me Waipiro.
Tokoroa 4B 2	..	28	0 36	Waipiro.
Whareponga 1B	..	176	2 9	Waipiro.
Whareponga 2B	..	273	3 15	Mata.
Whareponga 3B	..	1,215	1 3	Mata me Waipiro.
Waitangi 2A 2	..	35	3 9	Mata.
Waitangi 2B 2	..	282	3 0	Mata.
Ngawhakatutu 2	..	3,976	3 1	Waiapu, Mangaoporo, Mata, me Waipiro.
Matarau 5B	..	191	2 6	Waipiro.
Manutahi 2B 2	..	411	0 30	Mangaoporo me Mata.
Mangaroa 2	..	228	3 25	Waipiro.
Mangaharei 2B	..	443	0 13	Mangaoporo me Mata.
Ngamoe 1D 2	..	1,390	2 12	Mata me Waipiro.
Ngamoe 1A 2	..	1,035	2 14	Mata.
Ngamoe 1C 2	..	513	3 23	Mata.
Ngamoe 1E 2	..	975	0 29	Waipiro.
Ngamoe 3B 3B	..	60	3 12	Mangaoporo me Mata.
Ngamoe 3B 7B	..	83	3 11	Mata.
Ngamoe 3B 8B	..	76	2 21	Mata.
Ngamoe 4B 2	..	328	0 22	Waipiro.

F. D. THOMSON,
Karakia Riiwhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo etahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te tekau ma rima o nga ra o Hepetema, 1919.

Tu ana i reira:

KO HIS EXCELLENCE TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

IRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaia nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913 (kua whakatikatikaina nei e tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tireni, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma waru, i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te tekau ma waru o nga ra o Maehe, 1918, a i kabittitia nei i te rua tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918, hei arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

TAKIWA RUURI O TAHORAITI.

Poraka.	F.	R.	P.	Nga Eka.
MANGATORO 1A 3C	..	..	..	373 0 0
Mangatoro 1A 3D	..	..	..	373 0 0

F. D. THOMSON,
Karaka Riiwhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te tekau ma rima o nga ra o Hepetema, 1919.

Tu ana i reira:

KO HIS EXCELLENCE TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

IRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaia nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913 (kua whakatikatikaina nei e tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tireni, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma waru, i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te tekau ma waru o nga ra o Maehe, 1918, a i kabittitia nei i te rua tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918, hei arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

OHUANGA Poraka: Tona nui e 8,574 nga eka; Takiwa Ruuri o Pihanga.

F. D. THOMSON,
Karaka Riiwhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaneke Arai i nga Tuku katoa mo tetahi Whenua Maori haunga ia te Tuku ki te Karauna.

LIVERPOOL, Kawana-Tianara.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana i Poneke, i tenei te tekau ma rima o nga ra o Hepetema, 1919.

Tu ana i reira:

KO HIS EXCELLENCE TE KAWANA-TIANARA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

IRUNGA i te kupu whakaae a te Poari Hoko Whenua Maori, e huaia nei i roto i tekiona toru rau e ono tekau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te whakahaerenga o te mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona, me tekiona kotahi rau kotahi tekau ma tahi o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, 1913 (kua whakatikatikaina nei e tekiona waru o te Ture Whakatikatika Ture Whenua Maori, Whakariterite Kereeme Whenua Maori, 1916), ko His Excellency te Kawana-Tianara o te Tominiona o Niu Tireni, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaneke, mo nga marama tekau ma waru, i te wa e whai mana ai tetahi Ota Kaunihera i mahia i te tekau ma waru o nga ra o Maehe, 1918, a i kabittitia nei i te rua tekau ma tahi o nga ra o Maehe, 1918, hei arai i nga tuku katoa mo nga whenua Maori e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei, haunga ia te tuku ki te Karauna, ka tuwhera tera.

KUPU APITI.

WIAREKAHIKA 18M Poraka: Tono nui e 93 nga eka 14 nga paati; Takiwa Ruuri o Matakoaoa.

F. D. THOMSON,
Karaka Riiwhi o te Kaunihera Whiriwhiri.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

KOOTI WHENUA MAORI KI INVERCARGILL A TE 23 O NGA RA O HEPETEMA, 1919.

Tari Kooti Whenua Maori Takiwa o Waipounamu, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mojotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Invercargill a te 23 o nga ra o Hepetema, 1919, ki te whakawa ki te ului hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona rsuraru.

I tubia i tenei te 18 o nga ra o Hepetema, 1919.

(Waipounamu, 1919-11.)

TE MAKE, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKATU KAI-RIWHLI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tu no.	Te Ingoa o te Whenua.	Te Tangata kua mate.
63 Tamati te Au (Stout me Lilliecrap)	..	Wakapatu 184/3	Elizabeth Symonds.
64 Hoani Matiu	..	Horseshoe Bay	Haimona Papakura Simon.
65 Hoani Matiu	..	Waikouaiti XII/71	Hohepa Matiu.
66 Jane Hunter	..	Jacob's River Hundred XXV/67	James Weavel.
67 Hoani Matiu	..	Rakuira	John Tumarere.
68 Henry Acker (F. G. O'Beirne)	..	Invercargill Hundred IV/7	Lewis Acker.
69 George David te Au (Stout me Lilliecrap)	..	Wakapatu 184/3	Margaret Ratimiria te Au.
70 Hoani Matiu	..	Waikouaiti XII/71	Materau Matiu.
71 Hoani Matiu	..	Waikouaiti XII/71	Rena Matiu.
72 Hoani Matiu	..	Moutere Titi (Taukihepa)	Taniera Matiu.
73 Tamati te Au (Stout me Lilliecrap)	..	Wakapatu 184/3	Thomas Symonds.
74 Tamati te Au (Stout me Lilliecrap)	..	Wakapatu 184/3	William Symonds.

Whakaatu tangohanga Tamaiti Whangai i raro o Wahi IX o te Ture Whenua Maori, 1909.

Tari Kooti Whenua Maori o Ikaroa, Poncke, 15 o Hepetema, 1919.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua hangaia e te Kooti Whenua Maori i raro i nga tikanga o te Ture Whenua Maori, 1909, tetahi ota tangohanga tamaiti hei tamaiti whangai, e whakamaramatia nei te ahuatanga o taua ota e te Kupu Apiti i raro nei.

TE MAKE, Kai-rehita.

KUPU APITI.

TE matua whangai: Hana te Awhitu. Tamaiti whangai: Whangataki Matai.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Te Karetu G i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Te Karetu G, i runga i te whakahaeenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Tangiteroria a te Hatarei, te 29 o nga ra o Noema, 1919, a te 11.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko taua whenua me hoko ki a Hare Pomare, o Karetu, mo te moni £1 i te eka."

I tuhia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hepetema, 1919.

A. G. HORANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Pupuke P Nama 1a i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Pupuke P Nama 1a, i runga i te whakahaeenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Macri, 1909, ki Kaeo a te Hatarei, te 25 o nga ra o Oketopa, 1919, a te 11 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko taua whenua me hoko ki a Tana Kingi me Koiuru Tana mo te moni £35."

I tuhia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hepetema, 1919.

A. G. HORANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Motatau 4p Nama 2 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Motatau 4p Nama 2 Poraka, i runga i te whakahaeenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Kaikohe a te Hatarei, te 11 o nga ra o Oketopa, 1919, a te 12 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko taua whenua me hoko ki a Arthur Aickin mo te moni £35 i te eka."

I tuhia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hepetema, 1919.

A. G. HORANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Kaurinui 3b Nama 1 me 2 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Kaurinui 3b Nama 1 me 2, i runga i te whakahaeenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori,

1909, ki Kaikohe a te Hatarei, te 18 o nga ra o Oketopa, 1919, a te 1.30 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko taua whenua me hoko e te Poari ki te Karauna mo te utu e rite ana ki te wariu a te Kawanatanga a me tuku ranci i runga i tetahi atu ahuatanga."

I tuhia ki Akarana i tenei te 8 o nga ra o Hepetema, 1919.

A. G. HORANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Matapouri, Tekiona 4, i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Matapouri, Tekiona 4, i runga i te whakahaeenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Wbangarei a te Wenerei, te 26 o nga ra o Noema, 1919, a te 11 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko taua poraka me hoko ki a Margaret Fletcher McKenzie, o te Kamo, i runga i te wariu a te Kawana-tanga."

I tuhia ki Akarana i tenei te 9 o nga ra o Hepetema, 1919.

A. G. HORANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Reureu 2d 3 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Aotea ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Reureu 2d 3 Poraka, i runga i te whakahaeenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Otaki a te Paraire, te 10 o nga ra o Oketopa, 1919, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko Reureu 2d 3 Poraka me hoko ki a Pohe Hamene mo te moni £35 i te eka."

I tuhia ki Whanganui i tenei te 14 o nga ra o Hepetema, 1919.

HEMI W. PARAONE,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tuketuke C i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Aotea ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Tuketuke C, i runga i te whakahaeenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Waitotara a te Taite, te 9 o nga ra o Oketopa, 1919, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:

"Ko taua whenua me hoko ki a J. S. Barrow, o Waverley, tangata ahu whenua, mo te wariu a te Kawanatanga."

I tuhia ki Whanganui i tenei te 12 o nga ra o Hepetema, 1919.

HEMI W. PARAONE,
Perehitini.

WHAKAATURANGA O TE REHITATANGA I NGA RIANA MO NGA REITI KAORE ANO KIA WHAKA-EAINA.

I RARO I TEKIONA 14 O TE WHAKATIKATIKA TURE REITITANGA, 1913.

NOTEMEA ko nga reiti mo nga whenua e mau nei i te rarangi tuatahi o te Kupu Apiti ki tenei, a i tika nei kia kohia aua reiti e mau nei i te rarangi tuarua o taua Kupu Apiti, kaore ano kia whakaeaina, a kua hipa i te iwa nga marama o te wa tika hei utunga i aua reiti: A notemea kua ata rehitatia nga riana mo aua whenuai i runga ano i nga huarahi e tika ana mo te pera ki te tari o te Kai-rehita o te Takiwa Whenua i Poneke: Na reira, hei whakatutukitanga i nga ritenga o wahanga-tekiona (3) o tekiona 14 o te Whakatikatika Ture Reititanga, 1913, he whakaaturanga tenei o te rehitatanga i nga riana mo aua whenua kua tuhia nei ki te rarangi tuatahi o te Kupu Apiti ki tenei.

Kupu Apiti.

RARANGI TUATAHI: Nga Ingoa o nga Whenua.	RARANGI TUARUA: Nga Moni Reiti.	£ s. d.
Awarua 4A, 3C, 4B ..	..	17 10 7
Awarua 3D 3, Tekiona 17A ..	..	3 9 0
Awarua 3D 3, Tekiona 17C, Nama 2 ..	..	47 16 9
Motukawa 2B, Tekiona 3D ..	..	19 7 2
Motukawa 2B, Tekiona 5B ..	..	27 5 9
Motukawa 2B, Tekiona 10B ..	..	18 17 4
Motukawa 2B, Tekiona 10C ..	..	24 12 7
Motukawa 2B, Tekiona 15D ..	..	1 3 6
Motukawa 2B, Tekiona 16A ..	..	50 6 10
Motukawa 2B, Tekiona 16B, Nama 2 ..	..	28 9 4
Raketapauma 1n, Tekiona 1 ..	..	25 11 5
Raketapauma 3A 2 ..	..	5 18 0

BENNET PERRY LETHBRIDGE,
Tiamana o te Kaute Kaunihera o Rangitikei.

Matene, 10 Hepetema, 1919. 654

TE POARI RORI O KAKEPUKU.

HE PANUITANGA I TE HIAHIA KI TE TANGO WHENUA I RARO I TE TURE MO NGA MAHI MO TE KATOA, 1908.

Mo te taha ki te Ture mo nga Mahi mo te Katoa, 1908.

HE whakaaturanga tenei kia mohiotia ai e hiahia ana te Paori Rori o Kakepuku ki te whakatutukitanga me te mahi i tetahi rori mo te katoa ki runga ki te Pokuru 2F, Tekiona 2C, Nama 2 Poraka, o te Takiwa Rori o Kakepuku; a hei whakatutukitanga i taua rori e hiahariatia ana kia tangohia (apiti ki etahi atu) a katoa o era wahi o taua Pokuru 2F, Tekiona 2C, Nama 2 Poraka, huihui katoa te nui 1 ruuri 5.21 nga paati, nui atu iti iho ranei, a he pungapunga te karo o te mapi a muri ake nei huaina ai.

Ko te mapi o te whenua e hiahariatia nei kia tangohia kua oti te whakatakoto, hei titiro ma te katoa, kei roto i te tari o te Poari Rori o Kakepuku i Te Awamutu.

Ko nga tangata katoa e pangia ana e tenei take tenei ka whakahaua atu kia tuku a tuhuhu mai mehemea he whakahe whaitikanga a ratou ki te whakatutukitanga i taua mahi ki te tangohanga ranei i taua wheuua, a me tuku mai aua whakahe ki te Poari Rori o Kakepuku i roto i nga ra e wha tekau i muri iho i te putanga tuatahi o tenei panuitanga.

He mea tuhi ki Te Awamutu i tenei te 11 o nga ra o Hepetema, 1919, i raro i te Poari Rori o Kakepuku.

S. J. FORTESCUE,
Karaka.

659

HE PANUITANGA KI TE IWI MAORI.

Tari o te Minita o te Ora mo te Katoa,
Poneke, 10 o Aperira, 1919.

I TE ekenga mai i nga motu o tawhiti ki enei motu i mua tata ake nei o te mate rewharewha uruta (*influenza epidemic*) he tino maha nga tangata o te iwi Maori me te iwi Pakeha i hingahinga i taua mate. Kei tupono tera ano taua mate e hoki mai, notemea kua pera hoki ki etahi atu motu. Na reira ko tatou me noho i runga i te tupato me te noho tiaki ki taua mate. Ko te huarahi marama ia he whakapai i nga kainga he tahi he horoi i nga whare he koko i nga paru me nga kino ka hari ki wahi ke kia mamaao atu i nga kainga Maori me nga taone. Ki taku whakaaro hoki me karanga he huihuinga ki ia takiwa kia takiwa a kia whakatuturia he Komiti mo ia kainga huihuinga hei whakahau kia whakaritea nga tikanga horoi i nga whare a hei tahi i nga kainga kia takoto pai ai kia takoto ma ai. Me tahi ia whare ia ruuma kia ma rawa, ko nga puehu me nga paru me koko ki waho ka tapuke atu. Ko nga paru hoihio kau ranei me whakawhāiti ka tahu ai ki te ahi. Ko nga whare me nga taepe poaka me whakapai ka tahi kia ma, ko nga paru me tapuke atu. Ko nga paru manu katoa me tapuke atu. Ko nga puna wai me nga korere wai me pai tonu te tiaki kei taka he kino he paru ranei ki roto, kei tae ranei he manu he kararehe ranei ki reira inu wai ai a ka kino te wai.

Me whakarite ki ia kainga ki ia kainga he whare hei hohipera mo te tupono rawa ake o te hoki mai o taua mate e noho rite ana he whare motuhake hei takotutanga turoro, e watea ana ki tahaki ke o te nuinga o nga tangata. Ina tupono ki taua wa me waiho kia kotahi tonu he tangata hei tomo ki roto ki taua whare ara ko te tangata e whakaritea ana hei kai-tiaki mo taua whare.

Mehemea ka rite a ka hangai hoki te whakahaere i enei tikanga katoa e tino mohio ana au e kore e rite te whiu a taua mate a muri ake nei ki tona whiu i tona taenga mai ka hori ake nei. Na reira, ka inoi ahau ki nga rangatira Maori katoa me te iwi nui kia tahuri kia awhina i tenei mahi tino nui. Kaua e waiho kia eke rawa mai te hoa riri ki runga ki te pae ka korikori ai. I tawhiti ano ia e haere ana mai e hopu ana to ringa ki te patu. To patu ki to ringa mau ai inaianei.

G. W. RUSSELL,
Minita mo te Tari Whakaora.

T. H. A. VALINTINE,
Apiha Tumuki o te Tari Whakaora.

CONTENTS.

LANDS	PAGE
Proclaiming Native Land to be vested in the Crown under Section 368 of the Native Land Act, 1909 ..	627-628
Proclaiming Native Land to be Crown Land ..	628
Extending Prohibition of Alienation of certain Native Land other than Alienation in favour of the Crown ..	628-629
 NOTICES—	
Sitting of the Native Land Court at Invercargill ..	629
Adoption of a Child ..	630
Meetings of Assembled Owners—	
Tokerau District ..	630
Aotea District ..	630
Precautions regarding Influenza ..	631
 ADVERTISEMENTS—	
Registration of Liens on Land for Unpaid Rates ..	631
Taking Land for a Road ..	631

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tiren, e MAKANA MAAKA, Kai-ta a te Kawanatanga, Poneke.